

Prawo międzynarodowe publiczne

- ćwiczenia -

kierunek *stosunki międzynarodowe*
I rok, studia stacjonarne 2023/2024

I. Podstawowe zagadnienia i historia prawa międzynarodowego

1. Społeczność międzynarodowa a prawo międzynarodowe.
2. Pojęcie i istota prawa międzynarodowego.
3. Prawo międzynarodowe a prawo wewnętrzne.
4. Rozwój prawa międzynarodowego:
 - starożytność,
 - średniowiecze,
 - od średniowiecza do końca XVIII w.,
 - wiek XIX i XX.

Literatura:

- R. Bierzanek, J. Symonides, *Prawo międzynarodowe publiczne*, Warszawa 2005, s. 13-74.

II-III. Źródła prawa międzynarodowego

1. Pojęcie źródeł prawa międzynarodowego.
2. Umowa międzynarodowa.
3. Procedura zawierania umów międzynarodowych.
4. Zakres mocy obowiązującej umów międzynarodowych.
5. Nieważność, wygaśnięcie i zawieszenie stosowania umów.
6. Obowiązek przestrzegania i zasady interpretacji umów międzynarodowych.
7. Prawo zwyczajowe.
8. Ogólne zasady prawa.
9. Orzecznictwo sądów międzynarodowych.
10. Doktryna prawa międzynarodowego.
11. Uchwały organizacji międzynarodowych.
12. Akty wewnętrzne państw.
13. Kodyfikacja prawa międzynarodowego.
14. Źródła prawa międzynarodowego – kazusy.

Literatura:

- R. Bierzanek, J. Symonides, dz. cyt., s. 75-116.

IV. Podmioty prawa międzynarodowego

1. Pojęcie podmiotowości w prawie międzynarodowym.
2. Państwo jako podmiot prawa międzynarodowego.
3. Rodzaje państw.
4. Podmiotowość narodu i prawo narodów do samostanowienia.
5. Podmioty prawa międzynarodowego *sui generis*: Stolica Apostolska i Watykan, Suwerenny Zakon Kawalerów Maltańskich, terytoria mandatowe i powiernicze, Niemcy po zakończeniu II wojny światowej, kondominium, terytoria międzynarodowe, Republika Chińska, Turecka Republika Cypru Północnego, Republika Kosowa, Arabska Demokratyczna Republika Sahary, Republika Somalilandu, Republika Abchazji, Republika Południowej Osetii, Republika Górskiego Karabachu, powstańcy i strony walczące, ruchy narodowowyzwoleńcze.
6. Podmiotowość organizacji międzynarodowych.
7. Podmiotowość osób fizycznych i prawnych.
8. Uznanie międzynarodowe.

9. Odpowiedzialność międzynarodowa państwa.

Literatura:

- R. Bierzanek, J. Symonides, dz. cyt., s. 117-156.
- M.N. Shaw, *Prawo międzynarodowe*, Warszawa 2006, s. 151-176.

V-VI. Organy państwa w stosunkach międzynarodowych

1. Organy wewnętrzne.
2. Organy zewnętrzne.
3. Stosunki dyplomatyczne.
4. Przywileje i immunitety dyplomatyczne.
5. Obowiązki przedstawicieli dyplomatycznych wobec państwa przyjmującego.
6. Korpus dyplomatyczny.
7. Początek i koniec misji dyplomatycznej.
8. Stosunki konsularne.
9. Prawo dyplomatyczne i konsularne – kazusy.

Literatura:

- R. Bierzanek, J. Symonides, dz. cyt., s. 157-192.

VII-VIII. Terytorium w prawie międzynarodowym

1. Terytorium państwowe.
2. Zwierzchnictwo terytorialne i jego ograniczenia.
3. Nabycie i utrata terytorium państwowego.
4. Granice państwa.
5. Rzeki międzynarodowe.
6. Obszary morskie.
7. Obszary podbiegunowe.
8. Przestrzeń powietrzna i kosmiczna.
9. Terytorium w prawie międzynarodowym – kazusy.

Literatura:

- R. Bierzanek, J. Symonides, dz. cyt., s. 193-253.

IX-X. Ludność w prawie międzynarodowym

1. Obywatelstwo: nabycie i utrata obywatelstwa, podwójne lub wielorakie obywatelstwo, bezpaństwowość, uchodźstwo.
2. Cudzoziemcy.
3. Azyl terytorialny.
4. Ekstradycja.
5. Międzynarodowa ochrona praw człowieka.
6. Ludność w prawie międzynarodowym – kazusy.

Literatura:

- R. Bierzanek, J. Symonides, dz. cyt., s. 255-283.

XI-XII. Pokojowe rozstrzygnięcie sporów międzynarodowych

1. Pojęcie i podział sporów międzynarodowych.
2. Dyplomatyczne sposoby rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych.
3. Sądowe sposoby rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych.
4. Organizacyjne sposoby rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych.
5. Tendencje rozwojowe w zakresie rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych.
6. Środki przymusu niebędące wojną w świetle prawa międzynarodowego.
7. Spory międzynarodowe – kazusy.

Literatura:

- R. Bierzanek, J. Symonides, dz. cyt., s. 337-378.

XIII-XIV. Prawo konfliktów zbrojnych

1. Wojna i konflikt zbrojny w prawie międzynarodowym.
2. Zakaz użycia siły w rozwoju historycznym i w świetle obowiązującego prawa międzynarodowego.
3. Rozbrojenie.
4. Ogólne zasady prawa wojennego.
5. Wojna lądowa, morska i powietrzna.
6. Konflikty zbrojne niemające charakteru międzynarodowego.
7. Neutralność wojenna.
8. Międzynarodowe trybunały karne – geneza i funkcjonowanie.
9. Iracki Trybunał Nadzwyczajny – geneza i funkcjonowanie.
10. Prawo konfliktów zbrojnych – kazusy.

Literatura:

- R. Bierzanek, J. Symonides, dz. cyt., s. 379-440.
- *Międzynarodowe trybunały karne – sprawiedliwość w niesprawiedliwości?*, „Rocznik Strategiczny 2001/2002”, Warszawa 2002, s. 442-455.
- *Iracki Trybunał Nadzwyczajny – nieudana hybryda*, „Rocznik Strategiczny 2006/2007”, Warszawa 2007, s. 370-389

XV. Prawo międzynarodowe w praktyce stosunków międzynarodowych

1. *Hard case*: prawo kontra polityka.
2. Interwencja NATO w Kosowie a prawo międzynarodowe.
3. Doktryna interwencji humanitarnej *in statu nascendi*?
4. Prawo międzynarodowe a doktryna G. W. Busha.
5. Interwencja w Iraku (2003 r.) a prawo międzynarodowe.

Literatura:

- *Fascynujące ścieżki filozofii prawa*, J. Zajadło (red.), Warszawa 2008, s. 175-188.
- J. Symonides, *Wojna z Irakiem a prawo międzynarodowe*, „Rocznik Strategiczny 2003/2004”, Warszawa 2004, s. 366-375.
- S.E. Miller, *Triumf sceptycyzmu: kontrole zbrojeń w polityce administracji prezydenta Busha*, [w:] *Bezpieczeństwo międzynarodowe czasu przemian. Zagrożenia-Koncepcje-Instytucje*, R. Kuźniar, Z. Kachowski (red.), Warszawa 2003, s. 15-51.
- K. Pawłowski, *Kosowo. Konflikt i interwencja*, Lublin 2008, s. 31-33, 117-137, 218-

Literatura uzupełniająca

- L. Antonowicz, *Podręcznik prawa międzynarodowego*, Warszawa 2006.
 - J. Barcik, T. Srogosz, *Prawo międzynarodowe publiczne*, Warszawa 2019.
 - B. Brożek, *Umysł prawniczy*, Kraków 2022.
 - T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, *Wstęp do prawoznawstwa*, Warszawa 2021.
 - *Fascynujące ścieżki filozofii prawa 2*, J. Zajadło, K. Zeidler (red.), Warszawa 2021.
 - P. Filipek, B. Kuźniak, *Prawo międzynarodowe publiczne. Testy – kazusy – tablice*, Warszawa 2006.
 - W. Góralczyk, S. Sawicki, *Prawo międzynarodowe publiczne w zarysie*, Warszawa 2020.
 - G. Radbruch, *Filozofia prawa*, Warszawa 2012.
 - J. Sozański, *Prawo traktatów*, Warszawa-Poznań 2009.
 - M.N. Shaw, *Prawo międzynarodowe*, Warszawa 2006.
 - J. Sutor, *Prawo dyplomatyczne i konsularne*, Warszawa 2006.
 - T. Wasilewski, *Stosunek wzajemny. Porządek międzynarodowy – prawo międzynarodowe – europejskie prawo wspólnotowe – prawo krajowe*, Toruń 2009.
 - *Wybór kazusów z prawa międzynarodowego. Źródła prawa międzynarodowego*, J. Menkes, A. Majewski (red.), Warszawa 2010.
 - K. Sójka-Zielińska, *Historia prawa*, Warszawa 2015.
-

Metody oceny studenta:

- Aktywność na zajęciach (punkty od 1 do 4) oraz fakultatywnie referat (do 15 minut) na temat zgłoszony przez studenta i wygłoszony podczas zajęć (punkty od 1 do 5).
- Test (30 pytań oraz 1 kazus z prawa międzynarodowego).

Dyżury w semestrze letnim 2023/2024:

Wtorek, godz. 11:20-12:50, pok. 5.07

Środa, godz. 11:20-12:50, pok. nr 5.07.

Kontakt email: konrad.pawlowski@poczta.umcs.lublin.pl

Dr hab. Konrad Pawłowski, prof. UMCS